

Profesor Janusz Sokołowski

PIERWSZY REKTOR UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO

W związku z przypadającą 29 października 2021 roku setną rocznicą urodzin prof. Janusza Sokołowskiego, pierwszego rektora naszej uczelni, przypominamy jego sylwetkę

Profesor Janusz Sokołowski, 1973 rok

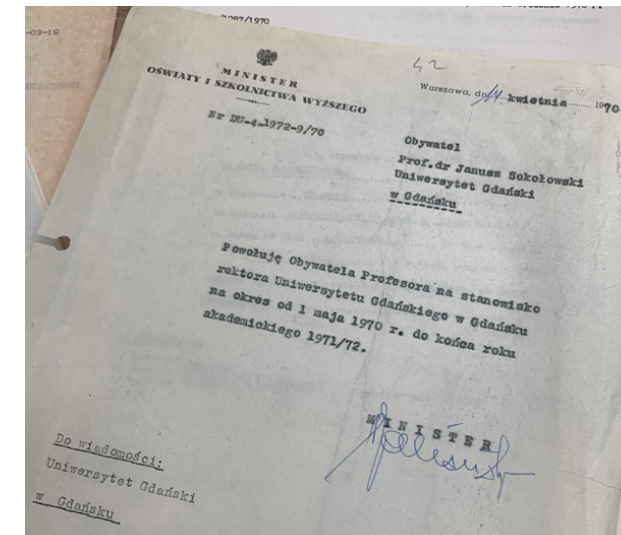
Zbiory fotografii Archiwum Uniwersytetu Gdańskiego

Janusz Sokołowski urodził się 29 października 1921 roku we wsi Karniszewice (pow. Łaski). Szkołę powszechną ukończył we wsi Piątkowisko¹. Następnie przez dwa lata uczęszczał do szkoły średniej w Rabce, a potem w Pabianicach. Jego naukę w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Jędrzeja Śniadeckiego w Pabianicach przerwał wybuch wojny. W jej trakcie przyszły rektor przebywał w okolicach Warszawy, gdzie pracował w majątkach wiejskich w Gałkach

oraz Cielętnikach². W roku 1945 przez krótki czas zatrudniony był także jako urzędnik w Zarządzie Miejskim w Pabianicach³. Po zakończeniu wojny zdał maturę i rozpoczął studia chemiczne na Politechnice Gdańskiej. Studia te ukończył w 1949 roku. W swojej *Alma Mater* pracował w latach 1948–1953 jako asystent, a potem adiunkt. W październiku 1952 roku rozpoczął pracę w Wyższej Szkole Pedagogicznej, gdzie rozwijał karierę. W latach 1954–1955 pełnił

funkcję prodziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii, następnie w latach 1956–1958 – funkcję dziekana tego wydziału. Dodatkowo w roku 1955 objął kierownictwo nowo powstałej Katedry Chemii Organicznej WSP.

Ważnym elementem kariery zawodowej Janusza Sokołowskiego były badania naukowe z zakresu chemii organicznej. W roku 1961 na Politechnice Gdańskiej Janusz Sokołowski uzyskał stopień naukowy doktora dzięki obronie rozprawy

Powołanie prof. Janusza Sokołowskiego na rektora Uniwersytetu Gdańskiego

Źródło: Archiwum Uniwersytetu Gdańskiego, Akta osobowe pracownika Janusza Sokołowskiego, sygn. 61/97, bp.

pt. *Badanie budowy produktu kondensacji glikozy z p-aminobenzenem*, następnie w roku 1964 obronił pracę habilitacyjną pt. *Budowa azotowych glikozydów* na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Cztery lata później, w roku 1968, na mocy uchwały Rady Państwa nr 4/68, Janusz Sokołowski otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w roku 1977 – profesora zwyczajnego.

Od lipca 1965 roku prof. Sokołowski był prorektorem WSP. Natomiast w sierpniu 1968 roku powierzono mu funkcję rektora tejże szkoły wyższej, która po niespełna dwóch latach (w marcu 1970 roku) stała się częścią nowo powstałego Uniwersytetu Gdańskiego. Profesor Janusz Sokołowski został pierwszym rektorem naszej uczelni. Funkcję tę profesor sprawował do 1981 roku. Natomiast wykładowcą akademickim pozostał aż do śmierci, która nastąpiła w roku 1997.

W roku 1981 prof. Januszowi Sokołowskiemu nadano godność Honorowego Rektora Uniwersytetu Gdańskiego, a w 1985 roku – tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Gdańskiego. W 2015 roku z inicjatywy ówczesnego dziekana,

a obecnego rektora UG, prof. Piotra Stepnowskiego, ustanowiony został Medal Janusza Sokołowskiego – *De Chimia Gedanensi Bene Meritus*. Imię prof. Janusza Sokołowskiego nosi sala posiedzeń Senatu UG (od 30 października 1997 roku), natomiast w marcu 2021 roku nadano je także jednemu z gdańskich tramwajów.

Warto wspomnieć także, że w zbiorach Uniwersytetu Gdańskiego odnaleźć można źródła do badań biografii pierwszego rektora naszej uczelni. Materiały te przecho-

wywane są zarówno w Archiwum UG i Muzeum UG, jak i w Zbiorach Specjalnych Biblioteki Głównej UG⁴, gdzie trafiła spuścizna profesora. Dokumentacja taka znajduje się również w zbiorach Politechniki Gdańskiej⁵, a także w Archiwum Akt Nowych⁶ oraz w Narodowym Archiwum Cyfrowym⁷.

Anna Siekierska

Archiwum UG
Szkoła Doktorska
Nauk Humanistycznych
i Społecznych UG

Źródło: Archiwum Uniwersytetu Gdańskiego, Akta osobowe pracownika Janusza Sokołowskiego, sygn. 61/97.

¹ Piątkowisko – wieś sołecka w Polsce, w województwie łódzkim, w powiecie pabianickim, w gminie Pabianice.

² W majątku rolnym w Gałkach pracował w latach 1940–1944 jako pisarz, natomiast w majątku rolnym w Cielętnikach w latach 1944–1945 jako rządca.

³ Był to okres od 1 kwietnia do 30 czerwca 1945 roku.

⁴ Zbiory Specjalne Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego, Spuścizna Profesora Janusza Sokołowskiego, sygn. DŻS UG 1/17.

⁵ W Archiwum Politechniki Gdańskiej przechowywane są:teczka studencka,teczka pracownicza oraz akta przewodu doktorskiego Janusza Sokołowskiego.

⁶ Archiwum Akt Nowych, Ministerstwo Edukacji Narodowej w Warszawie, Sokołowski Janusz, sygn. 2521/12156.

⁷ Narodowe Archiwum Cyfrowe, Centralna Agencja Fotograficzna, Janusz Sokołowski – prof. dr hab. z Uniwersytetu Gdańskiego; fot. Janusz Uklejewski, sygn. 4/234052-234053.